

JEAN-PIERRE DE DECKER (LINKS) EN F.X. KROETZ (MIDDEN) N.A.V. LIEVE HEMEL IN 1979 DOOR HET NTG

theaterrealisme, waarin de theatrale momenten uit het dagelijkse leven worden verwerkt en versterkt.

Met *Kosmika* (in 1969) het debuut van Jan Decorte als auteur, kreeg De Decker volop de kans om de taal als een fysiek element uit te spelen. Het stuk sluit aan bij de ideeën van Antonin Artaud, die brak met de onderworpenheid van het theater aan de tekst, en pleitte voor een terugkeer naar een oertaal en naar een ritueel zonder wezenlijke scheiding tussen speler en toeschouwer. Decorte plaatste de toeschouwer voor de projectie van zijn dromen en confronteert hem met zijn drijfveren, obsessies, erotische fantasieën, misdadige verlangens. De productie bleek een zware dobber die meer tijd vergde om zowel de fysiek als de taalbeheersing rond te krijgen, maar als werkstuk kreeg *Kosmika* alle krediet.

Met *La Turista* (in 1970) van de Amerikaan Sam Shepard werd alweer een ander aspect van taalge-

bruik belicht. 'Sam Shepard vertelt zijn verhalen in flitsende lichtstralen die ons tijdelijk verblinden maar een stralend nabeeld van silhouetten in ons hoofd achterlaten', aldus Ross Wetzsteon. *La Turista* verwijst naar Mexico, drugs, koorts en buikloop, maar is in feite een metafoor voor de kwalen in de USA. De Decker maakte er een voorstelling van die van een zeldzame spelvreugde getuigde.

De Peruviaanse auteur Alonso Alegria is nu wellicht nog even onbekend als in 1972 toen De Decker *De overtocht van de Niagara* creëerde. Het stuk gaat over een koorddanser die de Niagarawaterval oversteekt met een jongen op zijn schouder. De knaap wil de mythe rond de acrobaat-danser relativeren en zich tegelijk met hem vereenzelvigen om samen een derde persoon te zijn. De voorstelling slaagde als combinatie van tekst en fysiek én als overbrugging van het generatieverschil tussen een volgroeid acteur (Dries Wieme) en een jonge conser-

vatoriumstudent (Filip Vanluchene).

Corporeel theater in functie van erotiek was eind jaren zestig in Vlaanderen maar zelden getoond. De Decker had het taboe al doorbroken met *Kosmika* van Decorte en het Gentse theater Arena zou dat ook doen in 1971 met *En ook de bloemen werden geboeid* van Fernando Arrabal, maar liep na de eerste opvoeringen een zware veroordeling op. Dat belette De Decker niet om in 1972 *Anna Lusa* (David Mowat) te creëren, waarin een hoge graad van sereniteit werd bereikt in het weergeven van erotische gevoelens van blinde meisjes in een inrichting voor gehandicapten.

Herkenbaarheid

De Decker is nooit de regisseur geweest van één gezelschap of van één soort theater. Zelfs als huisregisseur ging hij nog freelancen. Tijdens zijn Arca-periode regisseerde hij ook nog bij Arena, Vertikaal, het BKT en in de Korrekelder. Een opmerkelijk

succes, ook wat het aantal toeschouwers betreft, was *Poetsoek* van Vaclav Havel bij Vertikaal (1969-1970), een politieke satire over de ontmenselijking van het individu.

Na vijf jaar Arca hield De Decker het daar voor bekeken. In 1976 verklaarde hij aan Rik Lanckrock: 'Ik verliet Arca omdat ik van oordeel was dat een periode van vijf jaar kamerteater ruimschoots voldoende was in mijn optiek. De konfrontatie met een ander medium leek me boeiend: met de hulp en veel goede raad van Dré Poppe ging ik over naar de dienst drama van de Vlaamse Televisie. Daarenboven kon ik als mede-direkteur niet meer volledig achter de werking van Arca staan en ook de subsidiëringpolitiek van de kamerteaters leek mij volkomen onaanvaardbaar geworden.' Dré Poppe had na zijn ontslag in 1967 bij het NTG de evolutie van de afdeling tv-drama op de Vlaamse televisie van nabij meegemaakt als regisseur. Er bleek daar grote nood